

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru coope active, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

••••••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Intre industrialism și feudalism... — Impunerea dobânzilor exigibile dar neincassate. — Patru ani de stabilizare românească. — O măsură contra crizei. — Situația. — *Cronica*: Dividendul Băncii Naționale. Circulare prefeșilor. Prolungirea termenului de preșchimbarea monetei metalice à Lei 20. Cărțile funduare.

Intre industrialism și feudalism...

Enciclopedistul francez din secolul al XVIII-lea, propoveditorul principiilor materialiste *La Mettrie*, protejatul lui Frederic cel Mare, prin scrierea sa despre *Omul mașină* (1748) a prevestit direcția dezvoltării, ce urma să ia omenirea în cursul secolului al XIX-lea.

Prin aplicarea feluritelor mașini, puse în circulație de un progres tehnic fără precedent, s'a dezvoltat în măsură covârșitoare industria mare, producând enorme cantități de mărfuri, pentru a le desface nu numai în țara de origine, ci în oricare parte a lumii. Materiile brute de cari avea trebuință industrialismul, se puteau procura în mod avantajos din colonii. De aci luară marile puteri ale lumii indemn spre o politică de expansiune colonială, cu ajutorul căreia să-și poată procura materiile brute necesare, asigurându-și simultan pieși de desfacere pentru produsele lor industriale și puncte de sprijin în lupta înverșunată de concurență a comerțului mondial.

Dezvoltarea industrială și comercială a marilor puteri progresează paralel cu

tendența lor de-a stăpâni colonii cât mai numeroase și mai întinse. Epoca această poartă în istorie numirea de *epoca mașinismului și a industrialismului imperialist*, fiind nota dominantă a producției cantitatea excesivă a mărfurilor de fabrică, iar a politicii mondiale râvna de a cuceri și exploata în scopuri industriale cât mai mari întinderi pe rotogolul pământului.

Urmările acestui mașinism excesiv, după cum rezultă din frământările prezentului, nu sunt cele mai fericite. Alarma dată în cursul anului trecut din partea Americanilor, cari cereau grabnice măsuri pentru înfrânarea mașinismului producător de mărfuri depășind în măsură dezastruoasă cerințele consumului, apare ca un fenomen social din cele mai grave.

Spiritul dominant al acestei epoci a produs însemnate schimbări nu numai în relațiunile politice și culturale, ci și în ordinea socială sdruncinând prefurfindeni vechile stări patriarhale rămase ca moștenire din epoca feudalismului. Industria disprețuită în organizația feudală a devenit, cu ajutorul mașinismului, stăpânitoarea pământului. Magnații, disprețuitori odinioară ai întreprinderilor industriale și comerciale, nu au prețet a se transforma în fabricanți sau cel puțin în preșidenți și membrii în consiliile de administrație ale marilor întreprinderi, lăsând la o parte considerațiile de clasă socială și preocupările de spița geneologică a colaboratorilor cu pricepere tehnică pentru întemeierea și conducerea acestor întreprinderi.

Curentul de nivelare socială a făcut și continuă a face progrese. În acelaș tren călătorește azi bogatul și săracul, nobilul și muncitorul cu deosebirea că cel dintâi, plătind mai mult, își poate permite luxul de a călători într'un compartiment mai bine mobilat. La acelaș cinematograf se îmbulzesc seară de seară oameni de diferite categorii sociale, ca să poată asista la desfășurarea vre-unui film sensațional.

Dar nivelarea aceasta nu a dat rezultatele dorite de către ceice se entuziasmau la începutul epocii pentru ideile liberalismului economic și politic, idei a căror putere dinamică a contribuit esențial la distrugerea parțială a feudalismului, fără a fi izbutit să-l desrădăci-neze din toate relațiunile economice-sociale.

Viața și organizarea statelor s'a resimțit de influența determinantă a acestor idei, fără a se fi putut bucura de timpuri mai pacifice. Dacă au dispărut motivele de războaie purtate odinioară între vasali și suzerani, interesele de expansiune industrială și comercială, începând a îndruma politica statelor, nu au produs încă dovada că ar înțelege să cruțe viața omenească în mai mare măsură decât interesele dinastice și feudale din trecut. Pentru a procura mijloacele necesare marilor întreprinderi industriale și militare, conducătorii statelor s'au îndreptat adeseori spre piața financiară pentru împrumuturi externe, emițând rentă, sau — și mai simplu — au apelat la creditul cetățenilor impunându-le moneda hârtie chiar la un curs forțat, dacă așa cereau necesitățile momentului. Miliardele feluritelor monete circulă în forma unor hârtii tipărite, a căror valoare e în funcție de ritmul evenimentelor politice și economice, atât de puțin stabile.

Adevărat că s'au putut realiza, în cursul timpului, cu ajutorul acestui capital fictiv, monumentale opere de arhitectură, precum și uimitoare ameliorări în privința mijloacelor de comunicație. Rămâne însă un moment penibil, care scurmă, întunecă și neliniștește eugețul cetățeanului, când începe să-și dea seama că bogăția statelor e în mare parte fictivă, că bunăstarea lor se întemeiază pe credit și că acesta poate fi sdrun-

cinat prin lipsă de prevedere și de pricepere, cum s'a întâmplat la noi prin dispozițiile *legilor de asanare* a datoriilor agricole, cari — nu fără cuvânt — au fost sùpranumite „*legi de asasinare*“ a creditului.

Un concurs întreg de împrejurări economice și spirituale indică o nouă direcție în dezvoltarea omenirii, direcție care afirmativ vrea să se îndrepte spre un *nou ev mediu!* Aceasta ar însemna, sub raport economic, biruința feudalismului încătușat economicește asupra industrialismului imperialist și asupra liberalismului economic, pe care vestitul specialist *Werner Sombart* din Berlin îl calificase într'o conferință a sa din Cluj, drept o aberațiune a secolului al XIX-lea. Nu ne permitem nici un fel de profeție în această chestiune...

Terminăm cu semnificativa însușire a feudalismului întemeiat pe *credință* și *încredere* a celor de jos în cei dela cârmă, în opoziție cu liberalismul întemeiat pe *credit financiar*... Această deosebire esențială între industrialism și feudalism ne chiamă involuntar în memorie cuvântul filosofului Artur Schopenhauer, care scrie că sprijinul principal al tronului era odinioară *credința*, în ziua de azi este *creditul* (*Weiland war die Hauptstütze des Thrones der Glaube, heut zu Tage ist es der Kredit*). Dar creditul fiind sdruncinat, un sprijin sigur se mai poate găsi *numai în credință*.

Cluj.

Prof. IOAN LUPAȘ.

Impunerea dobânzilor exigibile dar neîncassate.

Unele instanțe de impunere, fie în zelul lor de a face venit fiscului, fie din greșita aplicare a legii pentru unificarea contribuțiunilor directe, adaugă la beneficiu și dobânzile restante și neîncassate dela unele creanțe scadente, împrósuate, ori în suferință, contrar legii care arată că numai beneficiile realizate în anul precedent sunt susceptibile de impunere.

În primul rând avem a fixa ce înțelege legiitorul sub venit fiscal și impozabil. Dacă recetim legea pentru unificarea impunerilor aflăm la art. 31 că legiitorul stabilește: „*Venitul net impozabil se obține scăzându-se din veniturile brute rezultate din operațiunile făcute în cursul anului, cheltuelile proprii ale întreprinderii*“.

Art. 30 al legii încă ne arată că sunt supuse unui impozit veniturile *nete*, din întreprinderile comerciale... că ce se înțelege sub venit net ne arată art. 50 din legea contribuțiunilor directe.

Art. 50 al legii contribuțiilor directe ne arată că venitul net (impozabil) va fi obținut scăzându-se din suma încasărilor toate cheltuielile strict necesare pentru obținerea venitului.

§ 54 din instrucțiuni ne arată că venitul impozabil este venitul brut... minus cheltuieli. § 132 al instrucțiunilor ne arată că: „Venitul net este constituit din suma veniturilor impozabile din cari se scad cheltuielile necesare pentru obținerea venitului”.

În consecință pentru a putea stabili un venit net avem să stabilim ce se înțelege sub venit brut.

§ 77 al instrucțiunilor date la legea impunerilor directe ne arată că: „Venitul net impozabil este definit de art. 31 din lege. El este format de produse rezultate din operațiunile anului precedent mai puțin cheltuielile proprii întreprinderii pe același an și eventualele pierderi efective.

Prin urmare pentru a stabili venitul impozabil se va alege rezultatul numai al operațiunilor din anul precedent după natura afacerilor, astfel cum rezultă din contul profit și pierderi care rezumă rezultatul operațiunilor anului cum se arată la § 101.

Acest § 101 ne arată prima metodă de constatare a venitului net impozabil, ca principalul element bilanțului de pe care se face alegerea venitului este contul profit și pierderi al operațiunilor efectuate în cursul anului... Contul de profit și pierderi trebuie să cuprindă rezultatul final al operațiunilor unei întreprinderi din cursul anului după toate conturile speciale...

Legiuitorul prin raportul legii contribuțiilor directe și Ministerul de Finanțe ne arată cu ocazia dezbaterilor parlamentare că: „Din punct de vedere fiscal există un bilanț deosebit de bilanțul comercial și că bilanțul fiscal nu va cuprinde decât veniturile realizate din întreprindere”. La o întrebare a d-lui Madgearu, Ministrul de azi, raportorul arată că: „Vei lua beneficiul brut, vei scădea amortizarea, vei face cutare rezerve, vei pune cutare sumă pentru creanțele dubioase... și după aceste explicațiuni vedeți că societatea anonimă plătește impozitul elementar numai la beneficiul care rămâne după ce s'a scăzut cheltuielile întreprinderii și nu vom afla nicăiri în debaterile parlamentare ori lege o astfel de interpretare că dobânzile neîncasate ar face parte din venitul net al unei bănci.

Stabilirea venitului net se face pentru că apoi din acest beneficiu net al cetățeanului ori societății anonime să beneficieze și Statul sub numirea de impozit, comercial ori industrial; — Impozitul reprezintă partea de beneficiu a Statului pentru a cărui susținere cu toți avem să îngrijim în proporția venitului nostru, ori în cazul prezent din acel beneficiu din dobânzi, sperat de societate și arătat de fisc în cifre și nu în un venit pipăibil (bani ghiață) cu ce s'ar putea folosi Statul. — Cetățeanul are să împărțesească pe Stat din ceiace dispune, — adevărat în cazul prezent ar trebui să-i cedeze spre încasare partea de dobânzi cari le consideră fiscul ca venit, — ori aceasta fiscul nu o poate face, căci verosimil l-ar costa mai mult decât ar încasa din dobânzile arătate de fisc și rațiunea dictează că fiscul să-și primească partea dară numai după ce societatea ori impozabilul va încasa acele dobânzi. Dobânda devine ceva real numai după încasarea ei, fiscul încă știe foarte bine că în ultimii ani nici pretensiunile nu sunt sigure și cu atât mai puțin dobânzile. Acele dobânzi socotite de fisc nu derivă din operațiunile anului

încheiat, — ci din împrumuturi date țăranilor cu 2—3 ani în urmă; expertul fiscalului deși este convins de aceasta precum și că întreprinderile nu au făcut în decursul anului expirat nici o operațiune nouă de împrumut, parte pentru că în urma crizei financiare generale nu au dispus de numerar, și parte pentru că deponenții au ridicat disponibilul din paralele depuse spre fructificare. Expertul s'a mai convins și stabilit că pretensiunile și dobânzile lor sunt toate improcusate și ar fi corect ca să așteptăm rezultatul încasării lor; totuși insistă pentru impunerea dobânzilor restante.

Fiscul confundă dobânzile cu venitul unei afaceri, — aici greșește foarte mult, — pentru că un comerciant își plasează paralele în marfă la care adaugă toate cheltuielile și venitul permis de lege, — apoi vinde o parte și pe credit după care are să primească eventual și dobânzi, când din prețul primit o parte de fapt este venit. Banca își plasează paralele în împrumuturi, cari urmează a le reprimi ori încasa împreună cu speșele și câștigul sperat care să numește în general dobândă. Operațiunea comerciantului devine perfectă în momentul vânzării mărfii, — pe când operațiunea bancară de împrumut devine perfectă și finalizată numai în momentul ce și-a retrimis plasamentul și venitul sperat egal dobânzile, așa că cererea fiscalului de stabilirea unui venit din dobânzi încă neîncasate, la tot cazul este și prematură.

Pe lângă invocarea art. din legea contribuțiilor și a §-ilor arătați, mai arată și jurisprudența dezvoltată în jurul acestei întrebări că dobânzile restante și neîncasate nu pot face parte întregitoare a venitului impozabil.

Jurisprudență generală Nr. 18 din 20 Maiu 1926 sub Nr. 832 Jurnalul Trib. Iași din 29 Aprilie 1926 ne arată că:

„Plata impozitului asupra venitului capitalului mobilier se încasează numai la dobânzile achitate efectiv. Din spiritul general al legii fiscale reiese că pretutindeni să are în vedere impunerea exclusiv numai a beneficiilor efectiv realizate.

Din cuvântul încasate întrebuițat de legiuitor în art. 23 al. 4 al legii contribuțiilor directe rezultă cu prisosință că legiuitorul a înțeles să impună la impozit numai dobânzile încasate efectiv cum de altfel rezultă și din art. 69 al legii care este în strânsă legătură cu art. 23 al. 4 și care deasemenea vorbește de dobânzi achitate — altminterlea ar urma să se oblige pe creditorii unui debitor rău de plată să achite anticipativ impozitul pentru dobânzile unei creanțe, pe care abea le cere prin acțiune, neavând nici măcar siguranța că va încasa capitalul ceiace nu a putut fi în intenția legiuitorului”.

Dobânzile exigibile, dar neîncasate de bănci dela debitori nu pot fi adăugate la beneficiul impozabil întrucât conform art. 30 și 39 din l. c. d. numai beneficiile realizate în anul precedent sunt susceptibile de impunere (Dec. 128/1931 a Curții de Apel Constanța. În același sens s'au pronunțat și Curtea de Apel București S. I. Decembrie 6/1929 la R. A. Fisc. 21/929; București S. IV. Decembrie 18/1930 la R. A. F. 32/1930.

Față de cele arătate mai sus, dispuse și acceptate de lege, regulament, jurisprudență, stă în ceiace privește impunerea și după dobânzile restante și încă neîncasate adausul la paragraful 88 punctul b. care fiind contrar legii, jurisprudenței și chiar regulamen-

tului, nu poate avea aplicare nicidecum, — căci știut este că legea contribuțiilor directe este o lege de strictă interpretare.

O mare greșală se face când se supune Comisiei de apel spre judecare la zi 30—40 apeluri, pentru că nici morarul nu poate zilnic servi 30—40 mușterii, — și de aci pripita rezolvire ori judecare a apelurilor și însușirea cererii fiscalului de a fi impuși cetățenii și după dobânzile neîncassate de ei. Nu putem înțelege din ce motiv consideră fiscalul că din acelea dobânzi restante și neîncassate, 14⁰/₀ ar face venitul net impozabil. În legea contribuțiilor directe aflăm la art. 23 § 51 din regulamentul că fiscalul consideră la creanțele comerciale dobânda legală ca venit net cu 6⁰/₀, — și este natural ca fiscalul să se mulțumească și stabilească cu 6⁰/₀ venitul unei creanțe și nu cum fiscalul în zelul său, când voește a încasa 14⁰/₀. Legea accelerării judecăților care este mai recentă, fixează dobânda în materie comercială cu 6⁰/₀ peste scontul Băncii Naționale, — în consecință ar putea în cel mai rău caz fi vorba de un venit al dobânzilor restante de 6⁰/₀ da nici de cum 14⁰/₀. Da și 6⁰/₀ este prea mult căci în acelea 6⁰/₀ se cuprinde întreaga regie a afacerii, timbre, taxe, impozite precum și eventuala pagubă, cari se acceptă în paușal la institute bancare mai mari cu 4⁰/₀, așa că rămâne a se discuta îndreptățirea numai alor 2⁰/₀, — ca venit impozabil, — în consecință o astfel de apreciere ca cea acceptată de unele comisii de apel este rezultatul excesului de putere și greșitei aplicări a legii.

Am arătat mai sus cum trebuie a se proceda și a ne apăra în apel față de procedura de impunere din partea fiscalului și a dobânzilor restante, — apropiindu-se timpul de impunere și dezbaterii apelurilor fiscale.

Un avocat.

Patru ani de stabilizare românească

7 Februarie 1929 — 7 Februarie 1933.

de Leon Proca.

IV.

Este evident, că influențând și criza economică și stătul prin fiscalitate și intervenționism, încasările bugetului să fie sub prevederi:

	Incasări (1000 Lei)	Prevederi (1000 Lei)	Diferențe (1000 Lei)	
Vămi ¹⁾	1929	5.245.304	6.998.080	-1.752.776
	1930	3.920.328	5.245.300	-1.324.972
	1931	2.129.385	3.920.300	-1.790.615
	1932	1.166.443	2.129.300	- 962.857
Taxe as. alcoolului și ²⁾ băuturilor	1929	815.729	763.521	+ 52.208
	1930	630.074	815.000	- 184.926
	1931	378.700	630.000	- 251.350
	1932	487.094	378.700	+ 108.394

¹⁾ Vezi graficul Nr. 1.

²⁾ Vezi " " 2.

Cifra de afaceri ¹⁾	1929	1.576.224	1.580.040	- 3.816
	1930	1.810.218	1.576.200	+ 234.018
	1931	1.150.633	1.810.200	- 659.567
	1932	674.614	1.150.600	- 475.986
Impozit pe ²⁾ spectacole	1929	103.894	88.130	+ 15.764
	1930	87.331	150.000	- 12.669
	1931	60.576	87.300	- 26.724
	1932	29.756	60.600	- 30.844

Rezultatul:

Tezaurul a suferit în perioada 1929—1932 numai la vămi, taxe asupra alcoolului și băuturilor, cifra de afaceri și impozite pe spectacole o pierdere de aproximativ 7 miliarde. (Plusul la cifra afacerilor în 1930 se explică prin majorarea impozitelor).

Am văzut că valoarea nesigură a monedei nu mai permitea legilor economiei pe cari eram obișnuiți a le aplica, întotdeauna aceleași, să funcționeze în ritm echilibrat. Desorganizarea instituțiilor economice de tot felul se dovedea refractară intervențiilor pornite, adaptate și cristalizate dintr'o stare normală.

La fel s'a văzut, că înainte de a purcede spre o încercare de reconfortare a producției și de ordonare a finanțelor țării, valoarea măsurătorului de valori a trebuit fixată pentru interior și străinătate. Cu ea se stabilizau totodată și prețurile mărfurilor, capitalurilor și serviciilor.

Comerțul în genere fiind născut de existența monedei, — căci sub regimul trocului nu ființa comerțul în sensul adevărat al cuvântului, — sau dacă vrem, moneda e născută de descoperirea factorului mijloacilor între producător și consumator, este neîndoioasă covârșitoarea importanță a monedei în propășirea comerțului.

Pentru desfășurarea sănătoasă a comerțului interior cât și exterior sunt necesare două lucruri, ambele rezumându-se în siguranță și anume: comerciantul trebuie să dispună de aceleași prețuri sau aproape aceleași în momentul în care cumpără marfa, contra numerar sau pe credit, dela producător și în clipa în care o vinde consumatorului, indiferent de intervalul scurs între operațiunea cumpărare-vânzare, adică moneda să păstreze valoarea sa, față de piața internă și internațională. Al doilea: după ce actul de comerț a fost consumat prin desfacerea fabricatului în mâinile consumatorului, produsul muncii comerciantului să-și conserve valoarea și de aici înainte.

S'ar părea poate mai atrăgătoare o întâmplare datorită căreia capitalul deținut de comercianți, într'un moment dat, să ofere un spor chiar dacă în acel moment o serie de negustori având să plătească creanțe fixe s'ar vedea prejudiciați în interesele lor. Și iluzia constă în aceea, că acest spor se transformă în pierdere, care-l întrece adeseori, în viitor. Intervine reacțiunea...

¹⁾ Vezi graficul Nr. 3.

²⁾ Vezi " " 4.

Cu deslănțuirea conflagrației europene nu s'a întrerupt numai circuitul bani-marfă-bani, în care capitalul trebuie să se reproducă totdeauna cel puțin cu valoarea inițială pentru a se putea admite apoi un câștig*), dar se rupe pentru mult înainte ca aplicarea perceptelor sănătoase ale liberalismului economic.

Până atunci schimbul de mărfuri peste frontarii se făcea așa cum dicta cererea și oferta. Nici o măsură restrictivă nu găsea adăpost în itinerarul politic al vreunui partid și nici reprezentanții guvernelor nu se gândeau la elaborarea proiectelor de îngrădire.

Dar când vremurile de pace sunt tulburate de primele ultimatumuri, la căpătâiul liberalismului economic mort, construcțiunile economice ale țării uită să-și exprime și un modest regret. De sine înțeles, că puținii au stăruit în crezarea, că dispariția vechiului liberalism economic va fi ipsisit de un urmaș modern, atâta vreme.

Nu putem studia aici felul și obârșia restricțiilor aduse regimului comerțului nostru exterior înainte de războiu, fiindcă comerțului României mici i-sa adăugat cel din teritoriile alipite și o atare privire înapoi nu face obiectul evoluției noastre economice în patru ani de stabilizare. Totuși, pentru a avea la îndemână căi sigure de urmărire să vedem ce a urmat imediat războiului:

Odată cu realizarea, unirii exportul pe care avea să-l asigure România nouă trebuie concentrat. Producția diferită a regiunilor destinată străinătății trebuie unificată, căci excedentul exportabil de produse industriale și manufacturate rezulta acum numai după ce finiturile deficitare în fabricația sau recolta unui obiect erau aprovizionate. La rândul lor aceste finituri dispun de mărfuri în surplus, cari nu sunt însă susceptibile trecerii frontierelor fiindcă găseau întrebuințare în Muntenia și Moldova.

Concomitent cu lucrările de unificare ale comerțului exterior conducătorii se străduiesc să animizeze reluarea producției în vederea satisfacerii trebuințelor interne majorate de refacerea avuturilor și pentru asigurarea exportului, căci de cantitatea excedentului exportabil era condiționată restaurarea economiei și finanțelor, dar mai ales întreținerea viitoarei în-sănătoșiri monetare.

Spre a evita lipsurile din interior născute dintr'un export nesocotit se încuviințează exportul numai cu permisiuni și se tinde ca el să se facă prin compensație importându-se în schimbul oricărei eșiri peste graniță de produse românești mărfurile de cari aveam nevoie. În decursul acestor restricțiuni, guvernele uzează de toate mijloacele ca să augumenteze comerțul exterior fără să prejudicieze însă consumatorii din țară.

Încetul cu încetul tendința de normalizare face să se renunțe la măsurile de ordin restrictiv iar comerțul exterior este curând dat liberului schimb, deși

*) Prion: Finanzpolitik der Unternehmung.

nu în mod absolut. Intervenționismul statului continua să se mai arate pe alocurea și la acest orgoliu se pare că nu va vrea să renunțe probabil atâta timp, cât înțelegerile între popoare nu vor fi decât niște sfidătoare cuțite cu duble lășuri. Alături de distrugătoarea operă a naționalismului politic, betonată pe trupurile nevinovate a milioane de indivizi se ridică îngrozitor și feroce naționalismul economic.

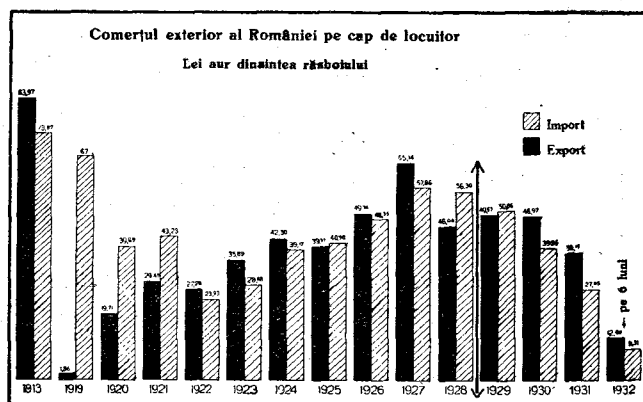
Agricultura care înainte de războiu asigura un export anual capabil să întrețină situația financiară și economică a României, după războiu prin socializarea pământurilor și o sumedenie de alte cauze*) nu mai dă aceeași producție. Cu toate acestea balanța comercială, în perioada 1919—1932, a fost de 6 ori deficitară (1919, 1920, 1921, 1925, 1928, 1929) și de 8 ori activă, înregistrând un surplus total de aproximativ 11 miliarde Lei.

Valoarea comerțului exterior a fost însă în neconținută scădere. Dela stabilire încoace valoarea exportului și importului pe cap de locuitor (Lei aur dinainte de războiu) este următoarea:

Comerțul exterior al României. (Lei aur).

	Import.		Export.	
	Valoare totală:	Pe cap de locuitor:	Valoare totală:	Pe cap de locuitor:
1928	1 016.606.600	56.30	851.336.300	46.04
1929	918.471.000	50.86	896.834.400	49.67
1930	714.370.000	39.56	884.184.600	48.97
1931	488.405.900	27.05	688.108.300	38.11
1932 (6 luni)	168.193.250	9.31	231.077.840	12.80

Datele mai sus ne conduc la constatarea, că exportul repartizat pe cap de locuitor a scăzut față de 1929, anul stabilizării, cu 75% iar importul cu 82%. Scăderea importățiunilor în măsura atât de mare provine din scăderea necesităților consumului intern, deci scăderea standardului de trai al populației. Acest eveniment nu este prea îmbucurător.

Exportul anual se face deasemeni pentru valori tot mai mici deși cantitatea articolelor exportate este

*) Vezi Leon Proca: Problema agriculturii românești, pagina 41—45.

superioară, dela an la an. Nu este decât efectul prăbușirii prețurilor mărfurilor și produselor agrare pe piața mondială. (Vezi și graficul Nr. 4).

	Cereale tone	Petrolifere tone	Lemn tone	Animale vii
1929	1.602.850	2.816.881	1.898.880	205.344
1930	3.104.179	3.783.793	1.522.929	222.852
1931	3.305.429	4.547.000	1.360.018	257.229
1932 (6 luni)	1.048.955	2.203.094	373.507	130.179

Exportațiuni.

(Cantități).

Iar *balanța comercială* (Lei stabilizați) pentru aceeaș perioadă:

	Import.	Export.	Sold.
1929	29.628.000.000	28.960.000.000	— 668.000.000
1930	23.043.000.000	28.520.000.000	+5.447.000.000
1931	15.755.000.000	22.197.000.000	+6.442.090.000
1932	5.425.000.000	7.454.000.000	+2.029.000.000

Comparând acum cifrele din tabloul „Exportațiuni” cu valoarea exportului din „Balanța comercială” obținem concluzia:

Un sold la cantitățile exportate față de 1929 de:

1930	Cereale	+ 1.501.329 tone
	Prod. petrolifere	+ 566.912 „
	Lemn	— 375.951 „
	Animale vii	+ 17.508 capete
A scăzut valoarea export., față de 1929 cu Lei 440 mil.		

1931	Cereale	+ 1.702.579 tone
	Prod. petrolifere	+ 1.730.119 „
	Lemn	— 538.862 „
	Animale vii	+ 51.885 capete
A scăzut valoarea export., față de 1929 cu Lei 6.763 mil.		

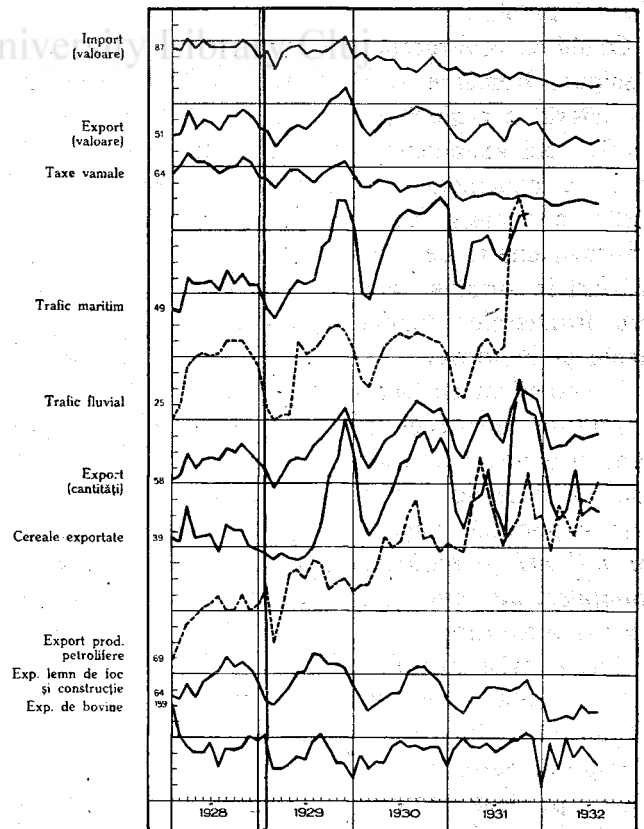
1932 (6 luni)	Cereale	+ 247.530 tone
	Prod. petrolifere	+ 794.654 „
	Lemn	— 575.933 „
	Animale vii	+ 27.506 capete
A scăzut valoarea export., față de 1929 cu Lei 7.024 mil. Scădere totală 1930—1932 7.527 mil.		

În 1929, deși cu un export mult superior anului precedent, valoarea importului a întrecut pe aceea a exportului, din pricina repetată de atâtea ori, prețurile. Paralel cu nuanțele exportului (graficul Nr. 4), traficul fluvial și maritim la fel ca și al căilor ferate a fost mai intens.

Legea zonelor libere intensifică transportul mărfurilor străine pe Dunăre în jos și dinspre Marea Neagră. Deasemeni, sugerările conferinței dela Porto Rose, pe baza cărora s'a alcătuit proiectul pe lege care înființează creditele vamale și înlesnește înființarea antrepozitelor particulare, vor contribui cu mult succes la îndeșirea vaselor în porturile românești.

Recolta de păoase abundentă din anul stabilizării compensează lipsa disponibilităților de export din anul precedent. Dumpingul rusesc însă înrăurește puternic o mai bună valorificare, comprimând totodată exportul lemnului de foc și pentru construcții cu aproape 4000 vagoane, cu toate că America de sud prin dispoziții favorabile, facilitează vânzarea.

Țițeiul și derivatele sporesc cu aproape 6000 vagoane, atât prin sporul producției rafinării românești a cărei desfacere peste hotare este sensibil ușurată de numeroasele expoziții înființate în principalele centre consumatoare. În 1930 sporul exportului la combustibilele minerale atinge 95⁶⁷ % iar la cereale 34³³ %. Comercializarea decurge însă în condițiuni din ce în ce mai desavantajoase și dacă importul nu ar diminua prin restrângerea consumului balanța comercială, ne-ar procura surprize neplăcute.

Graficul Nr. 4.

În 1931 multe state recurg la restricțiunile valutare. Statele intervin cu măsuri ridicule pentru limitarea importurilor; zidurile vamale ating înălțimi necunoscute. Nesiguranța se întinde fără posibilități de izolare. Tragedia Lirei sterline provoacă retrageri de

capitaluri în masă din Germania, — căreia Președintele Statelor Unite vrea să-i sară în ajutor acordându-i un morator pentru datoriile sale.

Comerțul extern trece prin sincope tot mai mari, valoarea fabricatelor alunecă pe panta coborâtoare fără opriri. În mijlocul marasmului, guvernul român intervine la 8 Aprilie 1931 în sprijinul exportului acordând o primă de export de Lei 10.000 pentru vagonul de grâu. Incurajarea nu a rămas fără efect cât privește cantitățile exportate, dar valoarea lor descrește.

Pentru asigurarea de bușeele germane, tot în 1931, România procedează la încheierea convenției comerciale cu Germania. Am avut de întâmpinat opunerea Ligii Națiunilor care ne obliga să obținem asentimentul țărilor cu cari avem convenții comerciale.

Anul 1932 de încheiere al quadronomului stabilizării s'a prezentat defavorabil din toate punctele de vedere. Recolta deficitară la grâu nu va da decât un export redus, deci întregul disponibil va fi înrâurit. În acelaș timp valoarea produselor deși în mică urcare se lasă abia simțită.

(Din lipsa de spațiu ne vedem constrânși a întrerupe aici expunerile, cari vor apare în broșură în întregime).

Autorul.

O măsură în contra crizei.

Trăim vremuri atât de schimbătoase și capricioase de cari n'a avut parte poate omenirea întreagă.

Trecutul apropiat ni se pare o poveste „din bătrâni“ și nu ne vine a crede, că înainte de Legea Conversiunii a existat încredere într'o singură țesătură.

Urmările războiului în toate timpurile au fost dezastruase mai ales pentru beligeranții învinși. Azi însă ni se pare inexplicabil, cum au ajuns și învingătorii, bunăoară noi Români în dificultățile în cari ne sbatem de atâta vreme. Și de ce oare chiar țara noastră trebuie să ispășească atât de greu păcatele războiului mondial? Neamul nostru? care de două milenii s'a luptat pentru a se manifesta ca popor integru în existența sa.

Evoluția socială produsă și la noi pe urma războiului ne-a găsit nepregătiți. La conducerea treburilor Țării s'au înscăunat de mulțori nu cei mai chemați.

În urma acestui fapt în parlamentul votulu universal se votează legi peste legi în interes electoral, dar mai mult în interesul acelor cari votează ca interesați „Legea Conversioniștilor“ sau mai corect a fărădelegilor.

Prin aceasta lege s'a distrus creditul și încrederea care sapă temelile existenței noastre economice și naționale.

Cei cari s'au pus la adăpost fac pe Ștruțul și nu o spun, dar așa se gândesc „potopul după mine“.

Ei bine, asta nu mai merge așa.

Pentru ca să eșim din dificultățile create Țării se cere să punem umărul cu toții.

Vedem între altele, că teaurizarea banilor a devenit o manie în țara noastră, s'au teaurizat multe miliarde ridicate din depunerile dela băncile noastre, parte de teama pierderii lor, parte pentru a se scăpa proprietarul lor de impozitul mobilitar și s'a contribuit astfel la agravarea crizei.

Mulțe milioane de Lei sunt plasate acum în depozit liber la Banca Națională și la sueursalele acesteia, iar în tezaur privat sunt ascunse miliarde sustrate din circulațiune și de sub controlul de impunere. Te scandalizează protecția aceasta oficială.

Ar fi un leac, să-l zicem remediu, pentru toți acela, cari se sustrag în felul acesta dela obligațiile cetățenești și subsemnatul i l-am recomandat dlui Dirgil Madgearu, Ministru de Finanțe, într'o scrisoare ce i-am trimis-o la 30 Decembrie 1932.

I-am indicat, că, măsura ce ar trebui să se aplice în cazul acesta nu este nici anticonstituțională și nici antisocială (ca Legea Conversiunii) ci este salvatoare pentru obște.

I-am propus să se ordone prin Decret Regal sau să aducă — încă — o lege urgentă pentru „Stampilarea bancnotelor B. N. R.“ în baza căreia să se calculeze și să se refină dela detentorii particulari minim 5% pentru spese de stampilare și minim 1% (s'ar putea 10%) impozit mobilitar după suma ce trece peste un minim de existență.

Din această operațiune simplă Statul ar profita o sumă considerabilă numai sub titlu de impozit mobilitar, iar afară de aceasta s'ar înviora circulațiunea necesară vieții economice-financiare și s'ar mai ameliora situațiunea tragică ce ni s'a creat pe toată lînia prin legea francmasonului Argetolanu.

Sofron Negru.

Situația.

Constituirea bugetului 1933 este preocuparea principală a săptămânii.

După lungi frământări cifra bugetului s'a fixat la 23 miliarde, frământările provocate de aceste lucrări lasă impresia, că suntem departe încă de a avea bine stabilită o politică bugetară care să corăspundă necesităților reale ale organismului de stat și tot odată posibilităților de contribuție a cetățenilor.

Țara cu deosebire în anii din urmă a făcut mari sacrificii pentru îmbunătățirea aparatului de stat. Se observă progrese bătătoare la ochi cât privește înfișșarea birourilor și a funcționarilor, cu deosebire la cei superiori. În această privință s'a realizat ceva. Nu s'a realizat însă nimic cât privește interesul cetățenilor în legătură cu serviciile publice. Cetățeanul acopere nevoile bugetului, când are însă contact cu statul nu observă de loc că serviciile publice sunt create spre folosul său, din contră.

S'a stabilit bugetul la Lei 23 miliarde, în speranța că încassarile vor curge, dacă nu de voie, prin presiunea pedepselor legiferate în acest scop s'a menținut dispoziția, ca oamenii de bani gata să beneficieze, în plus s'a introdus o pedeapsă de 10⁰/₁₀ adaus la impozite pentru acei, ce nu vor avea bani să plătească la termen. Reiese de aici credința, că lumea multă nu plătește de aceia, că nu are bani, ci fiindcă nu voeste. Tristă incurajare pentru cei năcăjiți.

În rezumat dezideratele dlui Rist au fost complet satisfăcute, fața este mântuită, fondul rămâne tot cel vechi.

Bursa din săptămâna aceasta a fost complet lipsită de vioiciune și indemnuri.

Situația însă cu mici abateri a rămas staționară.

Rentele de stat s'au resimțit în lipsă de amatori cu deosebire Renta Stabilizării și Desvoltării

La acțiuni situația este aproape neschimbată.

Aurul staționar, valutele cam oferite, cu deosebire Dolarul efectiv a avut puțin de suferit.

București.

REMIȘIER.

CRONICA

Dividendul Băncii Naționale a României a fost fixat în adunarea generală dela 20 Februarie a. c., pe lângă acontul de Lei 150, — plătit în August a. tr., cu Lei 210 — brutto de cupon. Suma netă, ce se plătește, după detragerea impozitelor, este Lei 148 — ca rest de dividend.

Circulara prefectilor. Suntem informați, că unii prefecti ar fi dat circulare la sate, invitând lumea să plătească dobânda ... după capitalul jumătate.

Domnii prefecti știu foarte bine, că principiul reducerii capitalului a fost declarat neconstituțional. De asemenea știu, că guvernul pregătește un proiect de lege, care are ca principiu fundamental intangibilitatea capitalului. Tot așa de bine cunosc domnii prefecti și dispoziția art. 55 din Legea pentru asanarea datoriilor

agricole, în virtutea căreia băncile noastre vor fi despăgubite de Stat pentru orice daună provenită din conversiune și constatată prin sentință judecătorească.

Ar putea deci băncile românești din Ardeal să accepte reducerea capitalului — așa după cum sună circulara domnilor prefecti, — renunțând la despăgubirea din partea Statului?

Domnii prefecti știu cel puțin tot așa de bine ca și noi, că acest lucru nu este posibil.

De ce, dar, nu explică oamenilor starea de fapt, adevărul curat?

Demagogia, care te-a făcut să rostești în atâtea rânduri minciuna, te împiedecă astăzi să mai spui adevărul.

Dar această demagogie o vor plăti, mai curând sau mai târziu, toți acei, cari s'au folosit de ea, înzadar încearcă domnii prefecti să amâne scadența fatală.

Prelungirea termenului de preschimbare a monetei metalice à Lei 20. Ministerul de finanțe de comun acord cu Banca Națională a României, a prelungit termenul de preschimbare a monedei de metal de 20 Lei cu efigia Marelui Voevod Mihaiu, — care expira la 1 Martie 1933., — până la 1 Aprilie 1933.

După data de 1 Aprilie 1933, această monedă nu va mai avea putere liberatorie, Ministerul de finanțe ne mai acordând o nouă prelungire de termen pentru preschimbarea ei.

Cărțile funduare. Guvernul a întocmit un proiect de lege de cea mai mare importanță pentru țară. Se va introduce instituția Cărților funduare în ființă până acum numai în Ardeal și Bucovina, în Vechiul Regat și în Basarabia.

Proiectul de lege a primit deja avizul Consiliului superior legislativ și va fi depus în curând și în Parlament.

Proiectul de lege are în 10 capitole, 13 articole.

CĂRȚI NOU

cari trebuiesc cetite de toată lumea

Baum Vicki: Grand-Hotel, Roman	Lei 60'—
Dessila Octav: Noroiul, Roman	" 80'—
Lawrence D. H.: Amantul Doamnei Chatterley	" 80'—
Petrescu Cezar: Greta Garbo, Roman	" 70'—
Rebreanu: Răscoală I/II	" 160'—
Stere: În preajma revoluției I/IV	" 320'—
Iorga N.: Supt Trei Regi	" 100'—

**Depozit bogat de noutăți literare.
La cerere trimitem cataloage gratuite.**

Librăria „DACIA TRAIANĂ“ Sibiu, Piața Unirii 7

„SCOREANA“

Cassă de economii, societate pe acții în Scoreiu.

CONVOCALE.

Domnii acționari ai casei de economii „SCOREANA“, societate pe acții, se invită conform § 7 și 8 ai statutelor societății la a

IV-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Scoreiu (Școala comunală) la 26 Martie 1933, ora 2 p. m.

OBIECTELE:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul anual al Consiliului de administrație, Consiliul de cenzori și cetirea bilanțului pe 1932;
3. Distribuirea profitului curat realizat pe 1932;
4. Alegerea Consiliului de cenzori pe 3 ani;
5. Eventuale propuneri.

Scoreiu, la 20 Februarie 1933.

Consiliul de administrație.

Activa.	Contul Bilanț la 31 Decembrie 1932.		Pasiva.	
	Lei	b.		Lei b.
Cassa	620'—		Capital	271.756'—
Escont	2.712.820'—		Fond de rezervă	67.000'—
Mobiliar	12.000'—		Rezerve spec. penru creanțe dubioase	80.000'—
			Depuneri spre fructificare	2.078.337'—
			Depozite libere	13.183'—
			Reescont	167.820'—
			Profit curat	47.344'—
	<hr/>			<hr/>
	2.725.440'—			2.725.440'—

Spese.	Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
	Lei	b.		Lei b.
Interese la depuneri	40.750'—		Interese	93.440'—
Interese de reescont	6.035'—		Provizțiuni	23.347'—
Salare	14.000'—			
Spese	6.093'—			
Impozite	2.565'—			
Profit curat	47.344'—			
	<hr/>			<hr/>
	116.787'—			116.787'—

Scoreiu, la 31 Decembrie 1932.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ilie Giurea m. p., președinte. Ioan Ciungu m. p. Ioan Muntean m. p. Nicolae Frâncu m. p.
Ioan David m. p. Nicolae Fuciu m. p. Dionisie Halmaghi m. p.

Examinând conturile prezente, le-am aflat în deplină consonanță cu registrele societății.

Scoreiu, la 20 Februarie 1933.

CONSILIUL DE CENZORI:

Candit Vuleu m. p., președinte. Ioan S. Streza m. p. Alexandru P. Vuleu m. p.
Dionisie Vuleu m. p. Ioan S. Pampu m. p.

„DETUNATA”

institut de credit și de economii, societate pe acții în Bucium.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „DETUNATA”, soc. pe acții în Bucium, sunt invitați la a

33-a adunare generală ordinară,

care va avea loc la 26 Martie 1933, ora 10 a. m., în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea și deschiderea adunării generale;
2. Alegerea comisiunii de trei pentru constatarea acțiilor și plenipotențelor intrate;
3. Raportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghere și descărcarea lor;
4. Hotărâre referitor la rezultatul gestiunii 1932;
5. Fixarea marcelor de prezență;
6. Eventuale propuneri;
7. Alegerea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiile și plenipotențele cel mult până la 25 Martie 1933, orele 10 a. m., la casa institutului nostru.

La caz că adunarea aceasta ar fi incapabilă de hotărâri valide lipsind voturile recerute ori numărul de acționari, convocăm a 2-a adunare generală pe 10 Aprilie 1933, ora 10 a. m.

Bucium, la 31 Decembrie 1932.

Direcțiunea.

Active.		Bilanț general pe anul 1932.		Pasive.	
	Lei	b.		Lei	b.
Casa	852	—	Capital	30.000	—
Imprumuturi ipotecare	164.784	—	<i>Fonduri:</i>		
Imprumuturi cambiale	2.653.518	—	Fond de rezervă	33.000	—
Efecte	1.850	—	Fond special de rezervă	15.000	—
Anticipațiuni	1.809	16	Fondul creanțelor dubioase	46.683	—
Mobiliar	121	50	Fond de pensiune	20.000	—
Pierdere	17.661	—	Fondul Dr. Ionel David	36,317	—
			Depuneri		2.574.822
			Div. cont. creditoare		55.063
			Salarii neachitate		16.000
			Dividendă neridicată		13.709
	2.840.595	66			
				151.000	—
				2.574.822	18
				55.063	98
				16.000	—
				13.709	50
				2.840.595	66

Cheltuieli.		Contul Profit și Pierderi.		Venite.	
	Lei	b.		Lei	b.
Salarii	24.000	—	Interese	23.172	—
Chirie	3.000	—	Pierdere	17.661	—
Spese generale	13.833	—			
	40.833	—			
				40.833	—

Bucium, la 31 Decembrie 1932.

Nicolae David m. p., director executiv.

Pentru contabilitate: Maria Dr. David m. p.

Dr. Gheorghe David m. p.

Al. Macavei m. p.

Nicolae Bogdan m. p.

Dr. A. Vesa m. p.

Nicolae David m. p.

N. David m. p.

Ioan Popa m. p.

Gh. David m. p.

Am verificat aceste conturi și le-am găsit în concordanță cu registrele ținute în bună regulă.

Dr. A. Dărămuș m. p.

Cornel David m. p.

Nicolae Macavei m. p.